

1872 - 2014

KAPLIČKA SVATÉHO VOJTĚCHA V DOLÍKU



Vážený čtenáři,

při příležitosti vysvěcení nově obnovené kapličky sv. Vojtěcha, bychom ti chtěli prostřednictvím této útlé brožurky nabídnout několik zajímavých informací nejen o kapličce samotné, ale i o Baarově stezce u níž se kaple nachází a o osobnostech, jež jsou s ní spjaty – svatém Vojtěchu, jemuž je zasvěcena, a J. Š. Baarovi, který sem rád chodíval a trávil zde s přáteli čas. Ať jsou ti tedy tyto řádky milým počtením a snad i inspirací k poznávání dalších zákoutí a krás naší domoviny.

OAS Český les a Městys Klenčí pod Čechovem

KAPLIČKA SVATÉHO VOJTĚCHA

Původní kaplička byla vystavěna roku 1872 a stávala v rokli poblíž pramene vody, zhruba pět set metrů pod hotelem Výhledy. Byla zasvěcena sv. Vojtěchu podobně jako mnoho dalších kapliček a studánek roztroušených po celých Čechách, například v Milavčích.

Tato kaplička byla známá také jako kaplička svatého Vojtěcha v Dolíku a docházeli sem často místní i přespolní poutníci pro zázračný pramen Vojtěšky, který měl být lékem na nejrůznější nemoci. Také se zde v minulosti konaly poutě podobně jako u Dobré vody v Draženově a kaplička byla pečlivě opravována. Avšak jak šel čas, zájem lidí o místo upadal a kaplička začala pomalu chátrat. Nakonec zanikla, ačkoli neznáme přesné datum kdy se tak stalo. Jediným, co po kapličce zůstalo, byly základy, zatímco dřevěná konstrukce i opláštění budovy vzaly díky času za své.



Někdejší dřevěnou kapli se před nedávnem rozhodlo obnovit Okrašlovací a sportovní sdružení (OAS) Český les. Na původním místě kaple se však nachází ochranné pásmo vodního zdroje – vodovodu pro Klenčí – a tak se sdružení dohodlo s klenečským starostou Karlem Smutným na přenesení základů z 19. století na jiné místo. Jelikož kapli navštěvoval rád i klenečský rodák, kněz a spisovatel Jindřich Šimon Baar, bylo téměř předem rozhodnuto, že se stavba přesune do blízkosti Baarovi stezky a díky tomu bude přiblížena i turistům, kteří se po Baarově stezce vydají na procházku. Zároveň tak byla zachována i blízkost kapličky ke stejným pramenům jako na původním místě, protože nově vystavěná kaple se nachází nedaleko od původního místa stavby.

Nové místo, které pro kapličku bylo vybráno, se nazývá „Na pu-
chu“ a v začátcích sklářství tam stávala malá stoupa na drcení
křemene pro sklářské provozy na Černé Řece. Její existenci doklá-
dá pouze místní název, písemné prameny se nedochovaly žádné.
Pozůstatkem je rybníček, který zadržoval vodu pro provoz stoupy.
Křemen byl těžen ve vývozech Kře-
menného valu v Chodově. Později
zde byla postavena hájovna.



Projekt na stavbu kapličky nakreslil
a připravil Ing. Zbyněk Wolf z Domažlic,
celého projektu obnovení kaple se pak
ujal Ing. Oldřich Kovařík spolu s kolegou
ze sdružení OAS Ing. Lubomírem Valentou.
Jedním z jejich hlavních cílů bylo vytvořit
přesnou kopii původní kaple. Přestože použi-
té trámy jsou z jiné historické stavby je zde
použit původní kámen s letopočtem 1872 což
je pravděpodobné datum vzniku.

*Vlevo: Hájovna, která dříve stávala na místě
nově vystavěné kapličky*

*Na spodní fotografii: Jindřich Šimon Baar
se svými přáteli u původní kapličky.*





Kaplička se začala stavět v roce 2010 a původním záměrem bylo dokončit ji v roce 2012, kdy by původní stavba měla kulaté výročí, neboť na kameni v jejích základech se nachází letopočet 1872. Nakonec byla dokončena v roce 2013 a letos probíhají úpravy okolního terénu. Vysvěcení kapličky je datováno k 26. 4. 2014.



BAAROVA STEZKA

***Baarova stezka je lesní pěšinou,
která se vine z Klenčí pod Čechovem
až na Výhledy.***

Po této stezce lze tak pohodlně dojít až na jedno z významných turistických míst Chodska, odkud je za pěkného počasí vidět nejen celé Domažlicko, ale i Kdyně, Klatovy a velký kus Bavorska. Trasa dlouhá 3 kilometry je značena zelenými značkami a je oblíbeným místem pro nedělní procházky.

Na začátku i konci stezky se nacházejí kameny s nápisem Baarova stezka a letopočtem 1935. O tyto kameny se pravidelně stará občanské sdružení Výbor pro rozvoj městyse Klenčí pod Čerchovem a okolí (VRM-KO) zhruba od roku 2008, kdy se rozhodlo kameny zrenovovat. Kameny bylo třeba očistit od mechu a nánosů špíny a naimpregnovat, zároveň sdružení upravilo i jejich okolí.

VRMKO pečuje ale také o obří nápis Výhledy nacházející se pod Baarovým pomníkem. Nápis byl poprvé slavnostně odhalen dne 5. 7. 1933 a je složen z více jak tří stovek kamenů, vysoký 4 metry a široký 20 metrů.



VÝHLEDY

Výhledy jsou významný turistický bod Chodska ležící ve výšce 705 m. n. m. Název místa je velice příhodný, neboť je odsud vidět celé Chodsko jako na dlani.

Dříve se na tomto místě každoročně pořádal festival chodského folklóru Výhledy, který byl v pozdějších letech přesunut do areálu Staré pošty v Klenčí.

Nachází se zde pomník Jindřicha Šimona Baara s jeho sochou v nadživotní velikosti, kterou v roce 1933 vytvořil sochař L. Šaloun. Na jeho zbudování se také podílely okolní obce a některé další spolky, z nichž každý je na památníku zmíněn. Nachází se zde i citát J. Š. Baara:

Pane Bože!

*Všecky struny v srdci
mém již popraskaly.
Jedna jediná mi zbyla.
Miluješ-li mě – dej – abych
směl na ni zahrát
píseň o lásce k této
tvrdé kamenité zemi.*

Za okupace byl pomník zbořen a kámen z něho použit na stavbu mlékárny v nedalekém Waldmunchenu, ale sochu z bronzu se podařilo ukrýt v Chodském hradě v Domažlicích. Po osvobození byl pak pomník opět postaven. V okolí pomníku se také nachází na jedné straně menší památník americkým vojákům, na straně druhé rudoarmějčům.

Pomník J. Š. Baara na Výhledech



KLENČÍ POD ČERCHOVEM

Baarova stezka začíná v malebné obci s názvem Klenečí pod Čerchovem, která je mimo jiné i rodištěm spisovatele J. Š. Baara.

Městys Klenčí pod Čerchovem se nachází v okrese Domažlice v Plzeňském kraji. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1325 a v druhé polovině 17. století se z Chodské osady stalo městečko. Do roku 1946 nesla obec název Kleneč pod Čechovem. Od roku 2006 je obci vrácen status městyse. Mezi pamětihodnosti obce patří Stará pošta, Kostel svatého Martina a Baarovo muzeum.

Baarův památník, pro který se vžil název Baarovo muzeum, byl ustaven v poslední vůli samotného Baara, který odkázal veškerý svůj majetek svému rodnému městečku Klenčí a ve své závěti vyslovil přání, aby dům sloužil místní kultuře a osvětě – aby v něm byla knihovna s čítárnou a také malé muzeum ze sbírek, které Baar sám nashromáždil. Dědicové mu jeho přání vyplnili již rok po jeho smrti.



Na konci padesátých let dvacátého století byla z budovy vystěhována knihovna s čítárnou, protože prostory už provozu knihovny nestačily. Místo ní byla jedna místnost v přízemí věnována klenečskému rodáku a Baarovu příteli Jindřichu Jindřichovi a druhá místnost byla určena expozici o životě a díle bratrů Thomayerů, rodáků z Trhanova s předky v Klenčí, a významné rodině Taueřů z klenečského mlýna.

K nejvýznamnějším rodákům, kteří se zabývali historií a národopisem zdejšího obyvatelstva patří kromě J. Š. Baara také J.F.Hruška, J. Jindřich. Dalšími významným rodákem je J. F. Hruška, K. M. Čapek-Chod, lékaři J. Thomayer a J. Pelnář a filosof E. Rádl.

JINDŘICH ŠIMON BAAR

Jelikož byla kaplička pod Výhledy oblíbeným místem procházek a odpočinku Jindřicha Šimona Baara, je jistě na místě připomenout si jeho osobnost, život a dílo – a získat tak povědomí o jednom z nejvýznamnějších rodáků Chodska.

Jindřich Šimon Baar se narodil 7. února 1869 v Klenči pod Čechovem. Pocházel ze starého selského rodu a tak na něj již od dětství působilo nejen prostředí obce, ale i lidové tradice a obyčeje. Vystudoval gymnázium v Domažlicích a poté teologii v Praze. Po vysvěcení na kněze v roce 1892 působil jako kaplan na Přimdě, ve Spáleném Poříčí u Plzně a Stochově. Po roce 1900 navštívil řadu evropských zemí - pobýval například v Belgii, Holandsku, Německu, Švýcarsku, Itálii a navštívil rovněž Polsko. Od roku 1899 působil jako farář v Klobukách a v letech 1909 až 1919 v Ořechu.



Domek J. Š. Baara v Klenči p. Čerchovem

Patřil mezi kněze, kteří se na konci 90. let devatenáctého století aktivně účastnili na reformním hnutí kněží, kteří usilovali o větší demokratizaci v samotném kléru a promítnutí této změny do vztahu k věřícím a jiným církvím. Tato činnost se projevila na překážkách, které byly Jindřichu Šimonu Baarovi vyšším kněžstvem kladeny a především na jeho možném postupu v kněžské službě. V roce 1918 se stal předsedou Jednoty duchovenstva českého, což nebylo příznivě přijímáno a vedlo k předčasnému odchodu na odpočinek zpět do rodného Klenčí. Tam roku 24. října 1925 zemřel ve věku 56 let.



Ořech, dům č.10 za kostelem, působiště J.Š.Baara

Jeho raná tvorba je inspirována životem kněžstva projevujícího snahu po církevních reformách. Kromě tohoto jsou povídky a romány z této doby často věnovány také životu drobných českých venkovských kněží, jak je Baar poznal během své služby Bohu (román *Cestou křížovou*, sbírka povídek *Farské historky*, novela *Holoubek*).

Ve svém vyzrálém díle se pak snažil vyobrazit co nejlépe běžný život na chodském venkově (prózy *Pro kravičku*, *Hanče*, sbírka povídek *Hu nás*). Před psaním nejprve vždy poctivě bádá v archivech a jeho díla jsou díky tomu velmi realistická. Sbíral horlivě i chodské pohádky (*Naše pohádky*, *Chodské povídky a pohádky*) a zabýval se také zvláštnostmi chodského jazyka.

V pozdní tvorbě se projevíly vzrůstající sociální konflikty a zejména v důsledcích živelného kapitalismu a jeho projevů a dopadů na českém venkově našel inspiraci ke své nejzávažnější prozaické tvorbě (románu *Jan Cimbura*, románová trilogie: *Paní komisarka*, *Osmačtyřicátníci* a *Lůsy*).

SVATÝ VOJTĚCH

Kaplička v Dolíku je zasvěcena patronu české země svatému Vojtěchu, jehož svátek připadá na 23. duben. Nyní si tedy můžeme připomenout alespoň ty nejdůležitější informace o životě tohoto významného českého světce.

Narození Svatého Vojtěcha, v zahraničí známého spíše jako Adalbert, se datuje mezi léta 955 – 957. Pocházel z rodu Slavníkovců, který sídlil v Libici nad Cidlinou a tak mu základní vzdělání zprostředkovali kněží z Libice. Ve studiu pak pokračoval v Magdeburku a roku 982 byl za účasti Boleslava II. v Levém Hradci biřmován. V Praze se pak stal pomocníkem prvního českého biskupa Dětmara, po Dětmarově smrti byl on sám druhým pražským biskupem.



Jako nový biskup byl Vojtěch odhodlaným šířitelem křesťanské víry. V převážně pohanských krajích – v Čechách, na Moravě a Slovensku – se snažil vymýtit největší nešvary tehdejší společnosti – obchod s otroky, mnohoženství a alkoholismus. Jeho radikální pokusy o očistu věřících v diecézi však narazily na zažitá stereotypy a tak po pěti letech v úřadu Vojtěch v roce 988 znechuceně opustil Prahu a odcestoval k papeži Janu XV. Z Říma pak odešel do kláštera Monte Cassino, do řeckého kláštera ve Valle Luca a nakonec do reformního benediktinského kláštera na římském Aventinu. Zde s podporou papeže složil roku 990 řeholní slib.

Odchod biskupa z jeho působíště nebyl pro české knížectví dobrou vizitkou, a tak za Vojtěchem vyslal český kníže Boleslav II. poselstvo, které ho mělo přesvědčit k návratu. Ten žádosti vyhověl a do Prahy s sebou přivedl skupinu italských mnichů, pro něž založil Břevnovský klášter - první mužský klášter v Čechách (vysvěcen v roce 993). Poměry v českém knížectví se však od Vojtěchova odchodu nijak nezměnily a roku 995 navíc došlo k vyvraždění slavníkovského rodu, proto se Vojtěch rozhodl opustit svůj úřad podruhé.

Po vyvraždění Slavníkovců Vojtěch pobýval v klášteře v Aventinu a později v Polsku u knížete Boleslava Chrabrého. Odsud se vydal na misijní cestu do pobaltských Prus. Při svém misijním působení byl varován, že si pohansky věřící Prusové misie nepřejí, že za ně může být potrestán smrtí a má proto Prusko opustit. Vojtěch ale misie neukončil a tak byl 23. dubna 997 na jednom z pro posvátných míst pohanů - posvátném háji Kunterna - chycen, zajat a rituálně zabit ochránci tohoto místa. Vojtěch je pro svou smrt na jeho misijní cestě Římskokatolickou církví považován za mučedníka. Boleslav Chrabrý Vojtěchovy ostatky od Prusů vykoupil a uložil je v Hnězdně.

Sv. Vojtěch jako český patron

V roce 999 byl Vojtěch papežem Silvestrem II. na žádost císaře Oty III. prohlášen za svatého. Vzápětí císař vykonal pouť k jeho hrobu a udělil polskému knížeti Boleslavovi Chrabrému významná privilegia. Část Vojtěchových ostatků pravděpodobně odvezl do Říma a nechal nad nimi vystavět chrám sv. Bartoloměje na Tiberském ostrově. Od 11. století byl svatý Vojtěch pokládán za druhého patrona české země po svatém Václavovi, stal se také hlavním patronem polské církve a Uher. Papež Pavel VI. jej apoštolským listem Praga urbis z 26. listopadu 1965 prohlásil hlavním patronem pražské arcidiecéze (stolec sv. Vojtěcha).



Vojtěchovi ostatky byly do jeho vlasti navraceny roku 1039, kdy je kníže Břetislav I. slavnostně vyzvedl při své válečné výpravě do Polska. Světcovy ostatky byly uloženy na Pražském hradě ve zvláštní kapli, přistavěné k rotundě sv. Víta. Kníže Svyatopluk II. zde později založil novou baziliku a dal ji zasvětit společně sv. Vitu, sv. Václavu i sv. Vojtěchu. Roku 1143 byla z ostatků oddělena lebka a byla uložena v relikviáři. Podle této lebky byla upravena jiná lebka, která se dostala do Cách, jako svatovojtěžská relikvie.

Občanské sdružení Okrašlovací a sportovní sdružení Český les

Občanské sdružení Okrašlovací a sportovní sdružení Český les se snaží v našem kraji navázat na tradici starých okrašlovacích spolků. V rámci své činnosti se zaměřuje na oblast rozvoje sportu, turistiky, kultury a obnovu a ochranu krajiny a krajinných prvků.

Pro zajištění propojení Čechovského okruhu a areálu Capartic byl proveden přístup pro použití rolby pro úpravu lyžařských stop. Ty jsou po dobu dostatečné sněhové pokrývky pravidelně upravovány spolu se Sněhaři Domažlice, partnerskými obcemi Furth im Wald a Waldmunchen za podpory Města Domažlice v zastoupení Městských lesů.

S přijatými dary sdružení obnovilo zaniklou kapličku sv. Jana Nepomuckého v Caparticích

Sdružení organizuje sportovní akce – např. mládežnické turnaje ve sportovním areálu Česká Kubice

Obnova budovy Krásnohorská v České Kubici, která byla v době své slávy významným kulturním a turistickým centrem našeho kraje.

Umísťování laviček na místech odpočinku na turistických trasách

OAS děkuje za pomoc:

Městysu Klenčí
Ing. Zbyňku Wolfovi z Domažlic
bratřím Krutinovým z Dílů
Jiřímu Sokolovi z Chodova
Václavu Kořenovi z České Kubice
Pavlovi a Petrovi Řezníčkům z Dílů
Edovi Šlefrovi z Chodova
Antonínu Úškrtovi z Chodova

Kaple svatého Vojtěcha

Text: Kristýna Kacerovská

Sazba a grafická úprava: Kristýna Kacerovská

Pro OAS Český les v roce 2014

zdroje:

www.abcsvatych.com

www.chodskaliga.cz

www.domazlicky.denik.cz

www.oas-ceskyles.cz

www.fdb.cz

www.turistika.cz

www.geocaching.com

www.ubytovani.kamsi.cz